

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “บทบาทของพระสงฆ์กับการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนประถมศึกษา เขตพื้นที่ศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑” การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอนดังนี้

๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓. ๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
๓. ๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล
๓. ๔ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหาร ครู และนักเรียน ในโรงเรียนประถมศึกษา เขตพื้นที่ศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ เกรซี (Krejcie) และมอร์แกน (Morgan)^๑ ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๑๔๐ คน และผู้วิจัยได้ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling)

๓.๒ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนการสร้างและการหาคุณภาพของแบบสอบถาม ดังนี้

๓.๓.๑ การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถาม ดังนี้

- ๑) ศึกษาเอกสาร ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องบทบาทของพระสงฆ์กับการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนประถมศึกษา เขตพื้นที่ศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑ แล้วกำหนดเป็นกรอบปัจจัยให้ครอบคลุม เนื้อหาและวัตถุประสงค์ที่ทำการวิจัย

^๑ ธานีทร์ ศิลป์จารุ, การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS, พิมพ์ครั้งที่ ๑๐ , (กรุงเทพมหานคร : บิสิกเนสอาร์แอนด์ซี, ๒๕๕๒), หน้า ๔๘ – ๔๙.

๒) สร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู และนักเรียนที่มีต่อบทบาทของพระสงฆ์กับการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนประถมศึกษา เขตพื้นที่ศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑ ตามกรอบปัจจัยที่กำหนดไว้ โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น ๓ ตอนดังนี้

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม แบ่งเป็น ๒ ส่วนดังนี้

ส่วนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ของผู้บริหาร ครู จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง และประสบการณ์ทำงาน มีลักษณะเป็นแบบปลายปิดให้เลือกตอบจำนวน ๕ ข้อ

ส่วนที่ ๒ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ของนักเรียน จำแนกตาม เพศ และสถานศึกษา มีลักษณะเป็นแบบปลายปิดให้เลือกตอบ จำนวน ๒ ข้อ

ตอนที่ ๒ บทบาทของพระสงฆ์กับการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนประถมศึกษา เขตพื้นที่ศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ๕ ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

การแปลความหมาย	คะแนน
เห็นด้วยต่อบทบาทของพระสงฆ์กับการสอนวิชาพระพุทธศาสนามากที่สุด	๕
เห็นด้วยต่อบทบาทของพระสงฆ์กับการสอนวิชาพระพุทธศาสนา	๔
เห็นด้วยต่อบทบาทของพระสงฆ์กับการสอนวิชาพระพุทธศาสนาปานกลาง	๓
เห็นด้วยต่อบทบาทของพระสงฆ์กับการสอนวิชาพระพุทธศาสนา	๒
เห็นด้วยต่อบทบาทของพระสงฆ์กับการสอนวิชาพระพุทธศาสนา	๑

ตอนที่ ๓ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับบทบาทของพระสงฆ์กับการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนประถมศึกษา เขตพื้นที่ศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑ มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบโดยเสรี จำนวน ๕ ข้อ

๓) นำแบบสอบถามที่สร้างแล้วไปหาคุณภาพต่อไป

๓.๓.๒ การหาคุณภาพของแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามมาหาคุณภาพของแบบสอบถาม โดยการหาความเที่ยงตรง (Validity) และความเชื่อมั่น (Reliability) ดังนี้

๑. หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญช่วยตรวจสอบความเที่ยงตรง ตามเนื้อหา (Content Validity) จำนวน ๕ ท่าน แล้วนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้องตาม

วัตถุประสงค์ของแต่ละข้อ (Index of Item Objective Congruence : IOC) ได้ค่า IOC มากกว่า ๐.๕ ขึ้นไปทุกข้อ

๒. หาความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขจากผู้เชี่ยวชาญแล้ว ไปทดลองใช้กับประชากรที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน ๓๐ คน แล้วนำมาตรวจให้คะแนน เพื่อหาสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ของความเชื่อมั่นตามวิธีการของครอน บาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ ๐.๙๓๐

๓. ปรับปรุงแบบสอบถามให้เป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์สำหรับใช้จริงต่อไป

๓.๓ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูล ดังต่อไปนี้

๑) ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากโครงการหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วัดศรีสุดารามกอนน้อย กรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตเข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูล

๒) ขอความร่วมมือจากครูพระสอนวิชาพระพุทธศาสนา ผู้บริหาร และ หัวหน้าหมวดโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑ จำนวน ๔๐ ชุด โดยเก็บรวบรวมด้วยตนเอง

๓.๔ การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัย ทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

๑.) ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ (frequency) และ ค่าร้อยละ (percentage)

๒.) ความคิดเห็นของ ผู้บริหาร ครู และนักเรียน ตอบบทาของพระสงฆ์กับการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนประถมศึกษา เขตพื้นที่ศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑ วิเคราะห์โดยการหา ค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

๓.) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของ ผู้บริหาร ครู และนักเรียนตอบบทาของพระสงฆ์กับการสอนวิชาพระพุทธศาสนาในโรงเรียนประถมศึกษา เขตพื้นที่ศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑ วิเคราะห์โดย การทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance) และในกรณีที่พบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยตั้งแต่ ๓ กลุ่มขึ้นไป ด้วยวิธีผลต่างนัยสำคัญที่น้อยที่สุด (Least Significant Difference : LSD)

๔.) ข้อมูลปัญหา อุปสรรคและข้อเสนอแนะ ของ ผู้บริหาร ครู และนักเรียนต่อบทบาทของพระสงฆ์กับการสอนวิชาพระพุทธศาสนาใน โรงเรียนประถมศึกษา เขตพื้นที่ศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑ ที่ได้จากแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการเขียนความเรียง และจัดกลุ่ม

๕) เกณฑ์การพิจารณาค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับความคิดเห็นของ ผู้บริหาร ครู และนักเรียนต่อบทบาทของพระสงฆ์กับการสอนวิชาพระพุทธศาสนาใน โรงเรียนประถมศึกษา เขตพื้นที่ศึกษาประถมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต ๑ มี ดังนี้^{๓๓}

ช่วงค่าเฉลี่ย

การแปลความหมาย

- ๔.๕๐ – ๕.๐๐ เห็นด้วยต่อบทบาทของพระสงฆ์กับการสอนวิชาพระพุทธศาสนามากที่สุด
- ๓.๕๐ – ๔.๔๕ เห็นด้วยต่อบทบาทของพระสงฆ์กับการสอนวิชาพระพุทธศาสนามาก
- ๒.๕๐ – ๓.๔๕ เห็นด้วยต่อบทบาทของพระสงฆ์กับการสอนวิชาพระพุทธศาสนาปานกลาง
- ๑.๕๐ – ๒.๔๕ เห็นด้วยต่อบทบาทของพระสงฆ์กับการสอนวิชาพระพุทธศาสนาน้อย
- ๑.๐๐ – ๑.๔๕ เห็นด้วยต่อบทบาทของพระสงฆ์กับการสอนวิชาพระพุทธศาสนาน้อยที่สุด

^{๓๓} ชุศรี วงศ์รัตน์, เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย , พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร : เทพเนรมิต, ๒๕๔๑), หน้า ๗๕.